

Zdravniška zbornica Slovenije
Odbor za strokovno-medicinska vprašanja
Dunajska cesta 162
1000 Ljubljana

gp.zzs@zxs-mcs.si

Št.: 911-1/26-1
Datum: 15. 1. 2026

Zadeva: Mnenje o kompetencah diplomirane medicinske sestre za izvajanje proceduralne sedacije

Zveza: Vaš dopis št. 01114-25/2025-5 z dne 28. 5. 2025 in št. 01114-25/2025-6 z dne 8. 1. 2026

Spoštovani,

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (v nadaljnjem besedilu Zbornica – Zveza) je prejela dopis Odbora za strokovno-medicinska vprašanja Zdravniške zbornice Slovenije, v katerem zaprošate za posredovanje primera kliničnega pooblastila diplomiranim medicinskim sestram za izvajanje proceduralne sedacije za interventno-diagnostične posege.

Iz dopisa izhaja, da Odbor za strokovno-medicinska vprašanja Zdravniške zbornice Slovenije obravnava vlogo Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije v zvezi z izvajanjem proceduralne sedacije pri interventno-diagnostičnih posegih. V pojasnilu Slovenskega združenja za gastroenterologijo in hepatologijo je navedeno, da lahko proceduralno sedacijo izvaja tudi diplomirani zdravstvenik, če ima ustrezno klinično pooblastilo za aplikacijo zdravil in nadzor vitalnih funkcij med posegom.

Na podlagi sklepa, sprejetega na 11. seji Odbora za strokovno-medicinska vprašanja dne 21. 5. 2025, Zdravniška zbornica Slovenije Zbornico – Zvezo prosi za posredovanje primera kliničnega pooblastila, na katerega se sklicuje navedeno strokovno združenje.

Zbornica – Zveza pojasnjuje, da Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US, 84/23 – ZDOsk-1, 102/24 – ZZKZ, 32/25 in 112/25 – odl. US, v nadaljnjem besedilu ZZDej) v 55. členu določa, da lahko zdravstveni delavec samostojno opravlja vsako delo, za katero ima ustrezno izobrazbo in je zanj usposobljen ter ima na razpolago ustrezno opremo.

Poleg tega 45. člen ZZDej določa, da zdravstveni delavci opravljajo zdravstveno dejavnost v skladu s sprejeto zdravstveno doktrino in s kodeksom medicinske deontologije oziroma z drugimi strokovnimi in etičnimi kodeksi.

ZZDej v 1. členu določa, da zdravstvena dejavnost obsega ukrepe in aktivnosti, ki jih po medicinski doktrini in ob uporabi medicinske tehnologije opravljajo zdravstveni delavci oziroma delavke in zdravstveni sodelavci oziroma sodelavke pri varovanju zdravja, preprečevanju, odkrivanju in zdravljenju bolnikov in poškodovancev. ZZDej delovno področje posameznih zdravstvenih delavcev prepušča

ureditvi v podzakonskem aktu, ko v tretjem odstavku 62. člena določa, da minister, pristojen za zdravje, predpiše seznam poklicev za zdravstveno dejavnost, v katerem so določeni poklici zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev, njihovo delovno področje in stopnje zahtevnosti dela na področju zdravstvene dejavnosti.

Na podlagi omenjenega zakonskega pooblastila je bila izdana Odredba o seznamu poklicev za zdravstveno dejavnost (Uradni list RS, št. 111/22, 90/24 in 93/25), ki določa seznam poklicev zdravstvenih delavcev, njihovo kvalifikacijo, delovno področje in poklicne dejavnosti (kompetence) na področju zdravstvene dejavnosti. V Odredbi o seznamu poklicev za zdravstveno dejavnost so poklicne kompetence določene zelo splošno.

Poklicne kompetence in aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege z razlago (2021), povezava https://zbornica-zveza.si/wp-content/uploads/2025/03/Z-Z_PoklicneKompetence_2021_splet_.pdf, ki so sprejete na podlagi 38. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti – ZZDej-K (Uradni list RS, št. 64/17, 73/19, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 - ZIUPOPDVE in 112/21- ZNUPZ), so strokovni dokument, ki podrobneje opredeljuje kompetence in poklicne aktivnosti različnih poklicnih skupin izvajalcev zdravstvene nege.

Proceduralna sedacija je nadzorovana uporaba sedativnih oziroma analgetičnih zdravil z namenom zmanjšanja bolečine, nelagodja, tesnobe in refleksov pri diagnostičnih ali terapevtskih posegih, pri čemer bolnik ohranja spontano dihanje in zaščitne reflekse (odvisno od globine sedacije).

Diplomirana medicinska sestra oziroma diplomirani zdravstvenik (v nadaljnjem besedilu diplomirana medicinska sestra) v skladu z Odredbo o seznamu poklicev za zdravstveno dejavnost ter dokumentom Poklicne kompetence in aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege z razlago **ni kompetentna za izvajanje proceduralne sedacije pri interventno-diagnostičnih posegih** in je **zato ne sme izvajati**. Proceduralna sedacija je namreč v skladu z drugim odstavkom Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18, 66/19, 199/21, 136/23 – ZIUZDS, 35/24, 32/25 – ZZDej-N in 40/25 – ZPPKZD) v pristojnosti zdravnika specialista anesteziologije, reanimatologije in perioperativne intenzivne medicine.

ZZDej v 55. členu določa, da zdravstveni delavci za svoje delo prevzemajo etično, strokovno, kazensko in materialno odgovornost, izvajajo pa lahko dela, za katera imajo ustrezno izobrazbo oziroma poklicno kvalifikacijo in so zanje strokovno usposobljeni.

Nadalje Zbornica – Zveza pojasnjuje, da Zbornica – Zveza izvajalcem zdravstvene in babiške **nege ne podeljuje kliničnih pooblastil**. Diplomirana medicinska sestra lahko npr. s specialnim znanjem pridobi strokovno usposobljenost za delo na ožjem strokovnem področju v zdravstveni negi, ki je ni pridobila v izobraževanju za pridobitev poklicne kvalifikacije. Specialno znanje zahteva definiran sklop določenih specialnih teoretičnih ali praktičnih znanj, veščin in spretnosti, ki jih mora osvojiti posameznik za delo na določenem delovnem mestu, jih uporablja dnevno v praksi in so napisana v aktu o sistemizaciji delovnih mest delodajalca in določena v pogodbi o zaposlitvi. Namen razvoja specialnih znanj je strokovna usposobljenost za delo na ožjem strokovnem področju v zdravstveni oziroma babiški negi.

S specialnim znanjem pa ni mogoče pridobiti strokovne usposobljenosti za izvajanje tistih diagnostično-terapevtskih postopkov in posegov, ki so v kompetenci drugih poklicnih skupin, npr. zdravnikov specialistov. Zbornica – Zveza meni, da je morebitno razširjanje kompetenc z zdravnika na diplomirano

medicinsko sestro dopustno zgolj na sistemski način, in sicer ob sodelovanju ter soglasju zdravniške stroke in stroke zdravstvene nege ter ob formalni ureditvi takšne razširitve v predpisih, ki urejajo program specializacije diplomirane medicinske sestre na podlagi Pravilnika o vrstah, vsebini, trajanju in poteku specializacij izvajalcev v dejavnosti zdravstvene in babiške nege (Uradni list RS, št. 37/25, 42/25, 73/25 in 93/25).

Ker se Odbor za strokovno-medicinska vprašanja Zdravniške zbornice Slovenije v svojem dopisu sklicuje na mnenje Slovenskega združenja za gastroenterologijo in hepatologijo, Zbornica – Zveza navedeno mnenje v vednost posreduje Slovenskemu združenju za gastroenterologijo in hepatologijo, ki deluje pri Zvezi društev – Slovenskem zdravniškem društvu.

S pozdravi

Anita Prelec,
predsednica Zbornice – Zveze

Vročiti:

- Zdravniška zbornica Slovenije, Odbor za strokovno-medicinska vprašanja, Dunajska cesta 162, 1000 elektronsko na e-naslov: gp.zzs@zszs-mcs.si

V vednost:

- Slovensko združenje za gastroenterologijo in hepatologijo, Zveza društev – Slovensko zdravniško društvo, Dunajska cesta 162, 1000 Ljubljana elektronsko na e-naslov: tajnik@szgh.si, info@szd.si